

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja

Druk nr 3719

Warszawa, 22 grudnia 2004 r.

Pan
Józef Oleksy
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Ryszarda Zbrzyznego.

(-) Bronisław Dankowski; (-) Stanisław Janas; (-) Zbigniew Janowski;
(-) Teresa Jaształ; (-) Mieczysław Jedoń; (-) Marian Kawa; (-) Jan Knapik;
(-) Janusz Krasoń; (-) Adam Markiewicz; (-) Tadeusz Motowidło;
(-) Andrzej Otręba; (-) Olgierd Poniżnik; (-) Władysław Rak; (-) Szczepan Skomra;
(-) Adam Sosnowski; (-) Edmund Stachowicz; (-) Władysław Stępień;
(-) Jan Szymański; (-) Czesław Śleziak; (-) Michał Turkiewicz;
(-) Grzegorz Woźny; (-) Andrzej Zajac; (-) Ryszard Zbrzyzny.

USTAWA

z dnia .....

o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

Art. 1.

W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353, Nr 64, poz.593, Nr 99, poz.1001, Nr 120, poz.1252, Nr 121, poz.1264, Nr 144, poz. 1530, Nr 191, poz.1954, Nr 210, poz. 2135) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) po art. 184 dodaje się art. 184a w brzmieniu:
„ art. 184a. Prawo do emerytury na warunkach określonych w art. 32-34, 39 i 40 przysługuje również ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r, którzy w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn, lecz nie osiągnęli okresu składkowego i nieskładkowego, o którym mowa w art.27, jeżeli spełnią łącznie następujące warunki:
  - 1) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego,
  - 2) do dnia 31 grudnia 2011 osiągną okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art.27,
  - 3) nastąpiło rozwiązanie stosunku pracy.
- 2) w art.185 ust.1 po wyrazach „w art.184” dodaje się wyrazy „i art.184a”

Art. 2

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od jej ogłoszenia.

Uzasadnienie

I. Opis proponowanych rozwiązań

Uprawnienia emerytalne wszystkich ubezpieczonych, w tym pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze reguluje ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r., o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity ogłoszony w Dz.U z 2004 r., Nr 39, poz.353 z późn. zm) oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U r.8, poz 43 z późn.zm).

W świetle powołanych przepisów, prawo do emerytur na dotychczasowych zasadach zachowali ci pracownicy, którzy urodzili się przed dniem 1 stycznia 1949 r. Pracownicy ci bowiem nie zostali objęci zreformowanym systemem emerytalnym.

Jeśli chodzi o pracowników młodszych, urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r., zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, to ta grupa może skorzystać z uprawnień do emerytur w niższym wieku od wieku emerytalnego powszechnie obowiązującego, wynoszącego 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn, o ile spełni dodatkowe warunki określone w art.46 i art.184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r., o emeryturach i rentach z FUS.

Zgodnie z art. 46 powołanej ustawy, prawo do emerytury przed osiągnięciem 60 lat przez kobietę i 65 lat przez mężczyznę, przysługuje ubezpieczonym, urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r., jeżeli spełnią łącznie następujące warunki:

- 1) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego,
- 2) warunki do emerytury określone w powołanych przepisach spełnią do dnia 31 grudnia 2006 r.,
- 3) nastąpiło rozwiązanie stosunku pracy.

Natomiast na podstawie art. 184 powołanej ustawy, prawo do emerytury po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32-34, 39 i 40 przysługuje pracownikom, zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych, do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn,
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 ustawy, tj. okres wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn.

W obecnym stanie prawnym nie mają prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 dla mężczyzn ubezpieczeni urodzeni po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy w dniu wejścia ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r., o emeryturach i rentach z FUS osiągnęli okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (wynoszące 15 lub 10 lat) wymagane do przyznania emerytury w niższym wieku od powszechnie obowiązującego, lecz nie posiadali w dniu wejścia w życie powołanej ustawy wymaganych okresów składkowych i nieskładkowych wynoszących dla kobiet 20 lat a dla mężczyzn 25 lat.

Przedstawione zróżnicowanie uprawnień emerytalnych pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, za takie same okresy pracy w tych warunkach, jest naruszeniem zasady równego traktowania osób.

W związku z tym w projektowanej ustawie o zmianie ustawy o emeryturach i rentach, zaproponowano, aby dotychczasowe uprawnienia do wcześniejszych emerytur rozciągnąć na wszystkich pracowników, którzy w dniu wejścia w życie nowego systemu emerytalnego (tj.

w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze wymaganym do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn, jeżeli spełnią łącznie następujące warunki:

- 1) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego,
- 2) do dnia 31 grudnia 2011 r., osiągną okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn,
- 3) nastąpiło rozwiązanie stosunku pracy.

II. Ocena przewidywanych skutków społeczno-gospodarczych wynikających z projektu ustawy

1. Podmioty objęte projektem ustawy

Regulacje zawarte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dotyczyć będą:

- pracowników, którzy w dniu wejścia w życie nowego systemu emerytalnego, tj. w dniu 1 stycznia 1999 r., osiągnęli okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze wymaganym do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn, jeżeli do dnia 31 grudnia 2011 roku osiągną okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn.

2. Wpływ projektu ustawy na finanse publiczne, rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i rozwój regionalny

Finanse publiczne

Szacunkowe skutki finansowe wprowadzenia w życie proponowanych zmian będą się kształtować na poziomie dotychczasowych obciążeń związanych z przechodzeniem na emeryturę wcześniejszą osób, które nabyły lub nabędą do niej prawo z tytułu pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze, w związku z czym nie nastąpi ich wzrost w stosunku do stanu obecnego.

Rynek pracy

Proponowane rozwiązania przyczynić się mogą do zmniejszenia podaży na rynku pracy. W konsekwencji ustawa będzie czynnikiem stymulującym spadek liczby bezrobotnych.

Konkurencyjność gospodarki

Wejście w życie ustawy nie będzie miało bezpośredniego wpływu na konkurencyjność gospodarki. Pośredni wpływ wystąpi, gdyż wprowadzenie zaproponowanych rozwiązań spowoduje w konsekwencji dezaktywizację zawodową tej grupy osób, wpływając w ten sposób na racjonalizację zatrudnienia a w konsekwencji na koszty produkcji i w rezultacie na wyniki gospodarki.

Wpływ regulacji na rozwój regionalny

Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na sytuacje i rozwój regionów.

III. Konsultacje społeczne

Projekt ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS zostanie przekazany do konsultacji z partnerami społecznymi (organizacje pracodawców, organizacje związkowe).

IV. Wstępna opinia o zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej. Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących notyfikacji norm i aktów prawnych.

Warszawa, dnia 4 stycznia 2005 r.

Pan
Józef Oleksy
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie zgodności poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z prawem Unii Europejskiej

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2002 r. Nr 23, poz. 398, z 2003 r. Nr 23, poz. 337, z 2004 Nr 12, poz. 182) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt przewiduje zmianę ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353, ze zmianami). Zmiana zakłada dodanie nowego art. 184a, przyznającego prawo do emerytury ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy byli zatrudnieni w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, jeśli osiągną wymagany okres składkowy i nieskładkowy do dnia 31 grudnia 2011 r.

Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dnia od jej ogłoszenia.

2. Stan prawa wspólnotowego w materii objętej projektem

Kwestie będące przedmiotem projektu ustawy nie są regulowane prawem wspólnotowym.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa wspólnotowego

Przedmiot projektu ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

4. Konkluzja

Projekt ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Opracował: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Dyrektor Biura Studiów i Ekspertyz

Wiesław Staśkiewicz

Warszawa, dnia 4 stycznia 2005 r.

Pan

Józef Oleksy

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 Regulaminu Sejmu – czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Projekt przewiduje zmianę ustawy z dnia 17 o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych grudnia 1998 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353, ze zmianami). Zmiana zakłada dodanie nowego art. 184a, przyznającego prawo do emerytury ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy byli zatrudnieni w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, jeśli osiągną wymagany okres składkowy i nieskładkowy do dnia 31 grudnia 2011 r.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.**

Opracował: Zespół Prawa Europejskiego
Akceptował: Dyrektor Biura Studiów i Ekspertyz

Wiesław Staśkiewicz

U C H W A Ł A

Prezydium Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych z dnia 14 grudnia 2004 r.

w sprawie emerytur pomostowych i rekompensat

Prezydium Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych stwierdza, że po pięciu latach dyskusji nad kształtem emerytur pomostowych nadal nie uzyskano porozumienia w sprawie weryfikacji rodzajów prac w warunkach szczególnych i o szczególnym charakterze oraz sposobie finansowania tych emerytur.

Powszechny sprzeciw dotyczy sposobu prac nad emeryturami pomostowymi. Weryfikacja rodzajów prac w warunkach szczególnych i o szczególnym charakterze nastąpiła w oparciu o raport Komisji Ekspertów Medycyny Pracy powołanej arbitralnie przez stronę rządową. Rząd nie spełnił żądań związków zawodowych, aby w skład komisji weszli przedstawiciele wszystkich zainteresowanych stron – rządu, pracodawców i związków zawodowych. Pomimo przesyłanych sukcesywnie naszych opinii i ekspertyz, żadna z nich nie została uwzględniona.

Spływająca do OPZZ fala krytyki rządowego projektu ustawy o emeryturach pomostowych, podkreśla, że ustawa o rentach i emeryturach z FUS, wprowadzająca reformę systemu ubezpieczeń społecznych zapowiadała, iż dla osób pracujących w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze zostaną ustanowione emerytury pomostowe, tymczasem zamiast emerytur pomostowych dla większości serwuje się rekompensaty, nie przewidywane na etapie wprowadzania reform. Zdaniem związków zawodowych jest to kolejny etap naprawy finansów publicznych kosztem najsłabszych grup społecznych.

Powyższe fakty stały się przesłanką do podjęcia uchwały przez Nadzwyczajny Kongres OPZZ o przygotowaniu obywatelskiej inicjatywy ustawodawczej o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS na rzecz wprowadzenia „opcji zerowej” w zakresie nabywania uprawnień do wcześniejszego przechodzenia na emeryturę z tytułu pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze.

W dniu 14 grudnia 2004 r., Prezydium OPZZ określiło sposób realizacji uchwały Nadzwyczajnego Kongresu, akceptując projekt ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

PREZYDIUM OPZZ

U C H W A Ł A

Prezydium Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych
z dnia 14 grudnia 2004 r.

w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie zmiany ustawy o emeryturach i rentach z FUS

Prezydium Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych postanawia skierować projekt ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej za pośrednictwem posłów związkowych w drodze inicjatywy poselskiej.

Jeżeli w bieżącej kadencji Sejmu RP projekt poselski nie zostanie uchwalony, Prezydium OPZZ podejmie niezwłoczne działania, celem uruchomienia obywatelskiej inicjatywy ustawodawczej.

Prezydium OPZZ wzywa organizacje członkowskie do wspierania poselskiego projektu, poprzez wysyłanie do Sejmu odpowiednich uchwał w sprawie ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

PREZYDIUM OPZZ

Warszawa, dnia 14 stycznia 2005 r.

KPP/288/01/05/JK

**Pan
Lech Czapla
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu**

Szanowny Panie Przewodniczący,

W odpowiedzi na pismo PS - 7/05 z dnia 7 stycznia 2005 r., uprzejmie informuję, że nie zgłaszam uwag do poselskiego projektu ustawy z dnia 22 grudnia 2004 r. zmieniającego art. 184 i art. 185 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Z poważaniem

Prezydent
Konfederacji Pracodawców Polskich

Andrzej Malinowski
Andrzej Malinowski

OPZZ
KONFEDERACJA PRACOWNIKÓW
ZAWODOWYCH
KONFEDERACJA PRACOWNIKÓW
ZAWODOWYCH
KONFEDERACJA PRACOWNIKÓW
ZAWODOWYCH

OPZZ-Z2/WT/ 11 /05/BG

14 stycznia 2005 r.

Pan

Lech CZAPLA

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Dot. pisma PS-7/05 z dnia 7 stycznia 2005 r., odnośnie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W związku z przesłanym do konsultacji projektem ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS, pragniemy poinformować, że obradujące 14 grudnia 2004 r., Prezydium Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych stwierdziło, że po pięciu latach dyskusji nad kształtem emerytur pomostowych nadal nie uzyskano porozumienia w sprawie ostatecznego kształtu tej ustawy, weryfikacji rodzajów prac w warunkach szczególnych i o szczególnym charakterze oraz sposobie finansowania tych emerytur. Powszechny sprzeciw dotyczył sposobu prac nad emeryturami pomostowymi - weryfikacja rodzajów prac w warunkach szczególnych i o szczególnym charakterze nastąpiła w oparciu o raport Komisji Ekspertów Medycyny Pracy powołanej arbitralnie przez stronę rządową. Rząd nie spełnił żądań związków zawodowych, aby w skład komisji weszli przedstawiciele wszystkich zainteresowanych stron – rządu, pracodawców i związków zawodowych. Pomimo przesyłanych sukcesywnie naszych opinii i ekspertyz, żadna z nich nie została uwzględniona.

Spywająca do OPZZ fala krytyki rządowego projektu ustawy o emeryturach pomostowych, podkreślała, że ustawa o rentach i emeryturach z FUS, wprowadzająca reformę systemu ubezpieczeń społecznych zapowiadała, iż dla osób pracujących w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze zostaną ustanowione emerytury pomostowe, tymczasem zamiast emerytur pomostowych dla większości proponuje się rekompensaty, nie przewidywane na etapie wprowadzania reform. Zdaniem związków zawodowych jest to kolejny etap naprawy finansów publicznych kosztem najsłabszych grup społecznych.

Powyższe fakty stały się przesłanką do podjęcia rozmów z posłami w celu przygotowania inicjatywy ustawodawczej o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS na rzecz wprowadzenia „opcji zerowej” w zakresie nabywania uprawnień do wcześniejszego przechodzenia na emeryturę z tytułu pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze. Z przedstawionym do konsultacji projektem mieliśmy okazję zapoznać się wcześniej, a w dniu 14 grudnia 2004 r., Prezydium OPZZ zaakceptowało jego treść.

Biorąc pod uwagę powyższe argumenty, zwracamy się z prośbą do Marszałka Sejmu o jak najszybsze nadanie biegu legislacyjnego przedłożonemu projektowi, a wszystkich posłów prosimy o uchwalenie zmian w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, które zostały zaproponowane przez posłów wnioskodawców.

14 stycznia 2005 r.

14 stycznia 2005 r.